

9.11.2016

LSSAVI/4210/00.02.00/2016

LSSAVI/4196/00.02.00/2016

Finansministeriet
Social och hälsovårdsministeriet
Inrikesministeriet

Referens:

Utlåtandebegäran STM068:00/2015
SM162074400.01.05.00SMDNO-2015-2070

Utlåtande om utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform samt regeringsproposition med förslag till lag om ordnandet av räddningsväsendet – språkliga konsekvenser

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland (senare regionförvaltningsverket) ser lagpaketet som en helhet och vill särskilt lyfta fram svenska språkets ställning i reformen. Regionförvaltningsverkets uppgift är att främja välfärd, trygghet, säkerhet och jämlikhet och avger därför ett särskilt utlåtande beträffande reformens språkliga konsekvenser.

I de allmänna motiveringarna konstateras att reformen i princip inte har några konsekvenser för de språkliga rättigheterna. Detta motsvarar inte regionförvaltningsverkets uppfattning. Beträffande de språkliga rättigheterna har man i de detaljerade motiveringarna däremot konstaterat att propositionen kan leda till att användningen av svenska som förvaltningsspråk minskar och kan således i praktiken försämra tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. Regionförvaltningsverket stöder detta påstående. Regionförvaltningsverket anser att en genomgripande konsekvensbedömning om reformens språkliga konsekvenser bör utföras. De språkliga rättigheterna har hittills inte bedömts tillräckligt noggrant. De språkliga rättigheterna bör också tydligt framgå ur den kommande lagstiftningen om social- och hälsovårdstjänsterna.

Ett påverkansorgan för minoritetsspråken i ett tvåspråkigt landskap ingår i lagförslaget. Regionförvaltningsverket påpekar att det ur utkastet dock inte framgår hur detta organ kan påverka beslutsfattandet om tjänsterna och vilken juridisk ställning organet har. Regionförvaltningsverket anser därför att utkastet till denna del bör specificeras.

Regionförvaltningsverket påpekar att man genomgående i utkastet använder sig av uttryck såsom att man *eftersträvar* att även svenskspråkigas rätt t.ex. till deltagande och information skall offentliggöras samtidigt på finska och svenska (se utkastet beträffande t.ex. språklagen 29 § och 32 §). Detta tryggar inte enligt regionförvaltningsverkets uppfattning i tillräcklig mån de svenskspråkigas rätt till tjänster. Regionförvaltningsverket påpekar att den svenskspråkiga servicen och erhållna tjänster bör vara något som självmant skall garanteras, inte endast eftersträvas.

Regionförvaltningsverket förhåller sig ytterst kritiskt till förslaget beträffande ledning av landskapet i landskapslagens 7 kapitel 36 §. I 36 § 4 moment förskrivs om specialuppgifter i anslutning till utvecklandet av tjänster på samiska och svenska. Enligt det ska landskapet Lappland stöda utvecklandet av tjänster på samiska i synnerhet i hela Lappland, men till behövliga delar även på andra ställen i Finland. Utvecklingsverksamheten i landskapet Nyland ska på motsvarande sätt stöda utvecklandet av tjänster på svenska. Denna uppgift gäller hela landet.

Regionförvaltningsverket konstaterar att landskapet Nyland inte kan ansvara för hela utvecklingsverksamheten för att stöda utvecklandet av tjänster på svenska. Utvecklingsarbetet bör ske i alla tvåspråkiga landskap och bör därför ses som en helhet som kräver koordinering i hela landet. Regionförvaltningsverket betonar att koordineringen bör ske i den region där majoritetsspråket i landskapet är svenska, dvs. i Österbotten.

Regionförvaltningsverket påpekar att man även beträffande utvecklingsarbetet bör beakta svenskans ställning som nationalspråk och inte således direkt härleda att organiseringen av utvecklingsarbetet på samiska och svenska genomförs på samma sätt. Regionförvaltningsverket ställer sig kritiskt till att man beträffande utvecklingsarbetet jämför utvecklandet av tjänster på Finlands andra nationalspråk svenska med utvecklandet av tjänster på samiska.

Enligt regionförvaltningsverkets uppfattning saknas en språklig konsekvensbedömning även i regeringsproposition med förslag till lag om ordnandet av räddningsväsendet. Detta lagförslag förväntas åtminstone inte försvaga jämlikheten eller jämställdheten. Regionförvaltningsverket påpekar att det ur detta inte klart framgår på vilket sätt de språkliga aspekterna beaktats.

Regionförvaltningsverket påpekar att reformen bör utgå från att den svenskspråkiga servicenivån skall förbättras och inte medföra en försämring av den nuvarande servicenivån. I strukturella reformer bör alltid det alternativ väljas som på bästa sätt tryggar de språkliga rättigheterna. En likvärdig service på svenska bör garanteras och tillräckliga ekonomiska resurser för detta ändamål tryggas.

Tf. Överdirektör

Marko Pukkinen

Strategi- och utvecklingschef

Marja-Riitta Vest